

Rajoy i la ruptura dels cicles

El PP s'ha quedat sense saber què fer, amb una renovació pendent i enfront d'un Govern establert

ANTONIO PAPELL*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 10.05.08

Una de les anàlisis recents més encertades que han volgut explicar les últimes vicissituds polítiques en el marc de les successives alternances d'aquest país al llarg de les tres dècades democràtiques es relaciona amb els cicles polítics. Segons l'esmentat estudi, la derrota que va patir el PSOE el 1996, per uns quants centenars de milers de vots, no es va deure tant als greus episodis de corrupció que van afectar la majoria socialista --la ponderació ètica dels quals encara no ha passat el sedàs de la història-- com a l'evidència que la cúpula dirigent, encapçalada per Felipe González, havia esgotat molt ostensiblement el seu projecte polític.

En els gairebé 14 anys de poder, amb inevitables claroscurs vitals per a la modernització d'aquest país en tots els sentits, el socialisme va arrossegar Espanya fins a un futur definitivament europeu, desenvolupat econòmicament, equiparable als nostres seculars objectius d'un passat massa llarg que no acabava d'arribar mai. Però aquell procés il·lusionant havia declinat, no s'havia portat a terme al ritme que calia la necessària renovació generacional, i la creativitat, minvada pel declivi de tota la socialdemocràcia europea, no donava més de si.

AIXÒ VA SER ben entès pels ciutadans, que, de mala gana --de fet fins i tot es van negar a provocar la mudança que semblava inevitable el 1993--, el 1996 van optar pel canvi, que és sempre un salt en el buit. I l'experiència va ser positiva. José María Aznar i els seus, més joves que els seus predecessors, van arribar vitals i ben organitzats amb l'impuls de qui conquista finalment les seves metes més anhelades i van introduir vectors neoliberals en un sistema que s'havia anquilosat amb el pas del temps i que es trigava a aclimatar a l'ortodòxia neocapitalista que imperava al món. Tardanament, Pedro Solbes havia marcat les pautes i Rodrigo Rato les va implementar amb empenta, solvència i claredat d'idees. Espanya va recuperar el ritme i el pas, va ingressar a l'Eurozona i va emprendre una magnífica via de creixement i prosperitat. I això en un clima polític respirable gràcies a la necessària simbiosi entre el PP i CiU, molt difícil d'aconseguir però notablement funcional quan s'hi va arribar.

LA SOCIETAT va percebre amb el seu habitual refinament aquell esforç productiu i el 2000 va revalidar la gestió governamental del PP i així li va atorgar una folgada majoria absoluta. Aznar havia formulat la promesa solemne de no presentar-se més a les eleccions, i aquella repressió personal va estar probablement en l'origen d'un esgotament incomprendible del personatge, que va generar una greu irritació contra les ostentacions arrogants, gairebé d'il·luminat, amb què va començar a ignorar la veu de la ciutadania, essencialment en la delicada qüestió de l'Iraq, en els seus plantejaments sobre l'Estat de les autonomies i en les seves relacions amb les minories nacionalistes. Valent-se de la seva autoritat exorbitant i incontestada, va designar arbitràriament Mariano Rajoy com a successor --quan la persona idònia era Rodrigo Rato-- i va donar per fet que el seu projecte polític tindria continuïtat després del 14-M. I va passar el que va passar: el drama de l'11-M va reafirmar

definitivament una exasperació de la societat civil que ja feia molt de temps que estava larvant i que cada vegada apareixia més a les enquestes.

El PP, lògicament desconcertat, va interpretar erròniament des del primer moment el que havia succeït. Rajoy i els seus van creure que el projecte d'Aznar, ocasionalment arraconat per les circumstàncies, no estava ni de bon tros completat; que la victòria del PSOE havia estat simplement un accident. I que n'hi hauria prou d'esperar pacientment quatre anys, deixant que José Luis Rodríguez Zapatero s'enfonsés sol en la seva pròpia i suposada inanitat i en les seves propostes "radicals", per recollir espontàniament el poder que els va ser negat --¿arrabassat?-- el 2004. En aquest quadrienni, el PP no va aportar ni una sola idea a la vida pública: tot va ser crispació, enemistat, desqualificació de l'adversari... tot plegat al voltant de l'al·lucinant teoria de la conspiració, de l'explotació de la complexa qüestió territorial i de la infamació injusta i brutal de l'anomenat procés de pau semblant al que també Aznar va intentar en termes molt semblants i igualment fracassats.

I ÉS EN aquest punt on s'encreuen els cicles: el 9 de març del 2008 es va constatar que el que Aznar havia iniciat (el 1996-2000) i arruïnat (2000-2004) havia desaparegut de l'univers polític. No hi havia projecte, ni missatge ni equip. I, en canvi, la ciutadania va creure oportú permetre a Rodríguez Zapatero que se sedimentés almenys durant un quadrienni més el seu propi cicle, una obra de govern que, malgrat que amb errors, havia aconseguit posar drets nous valors admirables, criteris diferents vinculats a la superació de detestables anacronismes, esperances diferents.

Davant d'una evidència tan rotunda, el PP, que ha vist com naufragava la seva tesi, s'ha quedat desarborat i sense saber què fer. Amb una renovació generacional pendent, un Govern establert i madur al davant i una gravíssima desorientació dels que hauran de prendre les decisions.

* Periodista.